

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně senátu JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **A. J.**, zast. Mgr. Gabrielou Kopuleťou, advokátkou se sídlem Havlíčkova 1043/11, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 8. 2020, č. j. 60 Az 25/2020 - 28,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhal zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 5. 2020, č. j. OAM-33/ZA-ZA11-D02-2020; tímto rozhodnutím žalovaný zastavil řízení o žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) ve spojení s § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění rozhodném pro projednávanou věc, neboť se jedná o nepřijatelnou žádost s tím, že státem příslušným k jejímu posouzení podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, je Litevská republika.

[2] Stěžovatel požádal o mezinárodní ochranu v České republice dne 15. 1. 2020, přičemž z obsahu jeho žádosti a provedeného pohovoru vyplynulo následující. Stěžovatel pochází z Republiky Uzbekistán (dále jen „Uzbekistán“), kterou opustil kvůli problémům s policií, neboť jako učitel na střední odborné škole přednášel o tom, že je společnost rozdělena politikou a náboženstvím a že je náboženství kontrolováno politiky. Dne 11. 2. 2019 se letecky přepravil z Taškentu do Minsku a následně autobusem do Litvy, kde měl platné vízum. Zde pobýval přibližně čtyři měsíce a poté odjel do Estonska; policii však nic nenahlásil, protože se obával, že jej zadrží a pošlou zpět do Uzbekistánu. Do České republiky přijel dne 11. 1. 2020 autobusem. Do Litvy se vrátit nechce, neboť „*pobaltským státům se nedá věřit*“.

[3] Litva uznala svou příslušnost k posouzení o žádosti o mezinárodní ochranu stěžovatele; žalovaný se přitom zabýval situací v Litvě a dospěl k závěru, že zde neexistují závažné důvody se domnívat, že dochází k systémovým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, které by dosahovaly možného rizika nelidského či ponižujícího zacházení. Ve vztahu k Litvě nevznese stěžovatel žádné konkrétní výhrady; jeho nedůvěra k tomuto státu

je založena pouze na subjektivních představách o fungování litevských úřadů. Proto žalovaný vyhodnotil žádost stěžovatele jako nepřijatelnou a rozhodl o zastavení řízení.

[4] V žalobě proti tomuto rozhodnutí stěžovatel v první řadě namítal, že se žalovaný nezabýval dostatečně situací žadatelů o mezinárodní ochranu v Litvě. Dále namítal, že žalovaný neověřil, zda trvá souhlas s převzetím stěžovatele, což měl učinit vzhledem k pandemii nemoci COVID-19. Přemístěním by mohlo také dojít k ohrožení zdraví stěžovatele, neboť má problémy se srdcem. Krajský soud konstatoval, že se žalovaný zabýval situací v Litvě po všech stránkách dostatečně, a poukázal na to, že stěžovatel během správního řízení uspokojivé podmínky v Litvě nezpochybňoval a v žalobě v tomto směru uvedl pouze obecné teze, aniž by je jakkoliv konkretizoval. Zdravotní problémy se srdcem stěžovatel poprvé tvrdil až v žalobě a nijak je neprokázal. Žalovaný neměl důvod ověřovat, zda Litva nezměnila své rozhodnutí o žádosti o převzetí stěžovatele, neboť žádný právní předpis takovou povinnost nestanoví. Z uvedených důvodů krajský soud žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5] V kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu stěžovatel vznesl jedinou námitku – krajský soud podle něj pochybil tím, že ho neinformoval, jakému soudci byla věc přidělena, a že ho nepoučil o možnosti vznést námitku podjatosti. Stěžovatel se dozvěděl, který soudce věc rozhoduje, teprve z usnesení, kterým byl zamítnut jeho návrh na přiznání odkladného účinku podané žalobě. Stěžovatel tedy navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně s podáním kasační stížnosti navrhl, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

[6] Žalovaný uvedl, že se ke kasační stížnosti nebude vyjadřovat, neboť jediná vznesená námitka se týká nesprávného postupu krajského soudu, přičemž žalovaný o tom, jak krajský soud plnil svou informační povinnost ve vztahu ke stěžovateli, nemá žádné relevantní informace.

[7] Krajský soud spolu se soudním spisem přiložil i vyjádření soudce Mgr. Jana Šmakala, který v posuzované věci rozhodoval a který uvedl, že stěžovatele nezná a nemá ani poměr k projednávané věci.

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatuje, že kasační stížnost je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté, vzhledem k tomu, že se v dané věci jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[9] Pro vlastní vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Znak tohoto pojmu jsou naplněny v případě „*rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu*“. Podle citovaného rozhodnutí je tedy kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany přijatelná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

pokračování

[10] Ve světle takto vymezených kritérií Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost předestírá k rozhodnutí jedinou otázku – a sice: zda absence poučení o osobě samosoudce a možnosti namítat podjatost zatěžuje rozsudek vadou, pro kterou je třeba ho zrušit. Uvedená otázka ovšem v daném případě podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu nezasluhuje pozornosti z důvodů ad (1) až (4) kritérií přijatelnosti. Nejedná se o otázku, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, resp. byla řešena rozdílně či vyžadovala učinit judikaturní odklon; rovněž tak se nejedná o případ zásadního pochybení krajského soudu, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud proto dospěl k následujícímu závěru.

[11] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[12] Soudní řád správní neobsahuje ustanovení, které by výslovně stanovilo povinnost soudu informovat účastníka řízení o složení senátu nebo osobě samosoudce a o možnosti namítat podjatost podle § 8 odst. 5 s. ř. s. Lze ji ovšem dovodit z obecné poučovací povinnosti podle § 36 odst. 1 s. ř. s., resp. § 15a odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve spojení s § 64 s. ř. s. Nejvyšší správní soud nemá pochybnost, že by účastník řízení o žalobě měl být před vydáním rozhodnutí ve věci samé seznámen se složením senátu, popř. s osobou samosoudce, aby mohl případně namítnout jeho podjatost.

[13] Nejvyšší správní soud však již v rozsudku ze dne 1. 6. 2016, č. j. 3 As 216/2015 - 16, vyslovil názor, že „[n]edostatek poučení podle § 15a odst. 1 věty druhé však sám o sobě nepředstavuje vadu, která by mohla mít za následek nesprávnost rozhodnutí ve věci (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 5. 2005 ve věci sp. zn. 21 Cdo 2520/2004). Vzhledem k tomu, že procesní vadou ve smyslu § 103 odst. 1 písmeno d) s. ř. s. odůvodňující zrušení napadeného rozhodnutí krajského soudu je jen taková vada, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, je zřejmé, že chybějící poučení o možnosti vznést námitku podjatosti samo o sobě takovouto vadou z povahy věci není.“ V témže rozsudku Nejvyšší správní soud upozornil na nálezný Ústavního soudu ze dne 27. 3. 2014, sp. zn. III. ÚS 1570/13, podle kterého by bylo důvodem zrušení rozsudku Nejvyššího správního soudu pouze v případě, že by jeho procesním pochybením bylo stěžovateli znemožněno uplatnit jeho právo na zpochybnění složení příslušného senátu v podobě podložených námitek vůči složení rozhodovacího senátu. Tento názor Nejvyšší správní soud potvrdil v dalších rozsudcích ze dne 8. 11. 2016, č. j. 5 As 64/2016 - 49, ze dne 4. 5. 2019, č. j. 7 As 415/2017 - 47, ze dne 2. 7. 2019, č. j. 4 As 230/2019 - 13, a ze dne 11. 8. 2020, č. j. 1 Ads 114/2019 - 41.

[14] Výše uvedené závěry lze plně vztáhnout i na nyní projednávanou věc. Krajský soud sice pochybil, pokud nepoučil stěžovatele o osobě soudce, který jeho věc rozhodoval, a možnosti namítat podjatost, nicméně toto pochybení nepředstavuje vadu, která sama o sobě mohla mít za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé. Stěžovatel se navíc o osobě rozhodujícího soudce dozvěděl nejpozději z usnesení krajského soudu ze dne 27. 7. 2020, č. j. 60 Azs 25/2020 - 22, kterým krajský soud zamítl jeho návrh na přiznání odkladného účinku žalobě. Citované usnesení bylo stěžovateli doručeno dne 31. 7. 2020, ve věci samé krajský soud rozhodl teprve dne 25. 8. 2020, a stěžovateli tedy byl ponechán dostatečný časový prostor pro vznesení námítky podjatosti – tu by musel stěžovatel vznést do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl (§ 8 odst. 5 s. ř. s.).

[15] Nadto je třeba podotknout, že podle § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. lze i v kasační stížnosti namítnout, že rozhodoval podjatý soudce – k této skutečnosti musí Nejvyšší správní soud přihlídnout dokonce z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Stěžovateli tedy zjevně nemohlo být znemožněno uplatnit právo na zpochybnění nepodjatosti soudce, když o osobě rozhodujícího soudce věděl skoro měsíc před vydáním napadeného rozsudku a když tuto námitku mohl vznést

v kasační stížnosti. Ze spisu nicméně nevyplývají žádné okolnosti, z nichž by bylo možné dovodit, že byl Mgr. Jan Šmakal v dané věci podjatý. Ani stěžovatel nepředestírá žádné konkrétní důvody, pro které měl být jmenovaný soudce vyloučen z rozhodování. Nejvyšší správní soud proto nemá důvod pochybovat o nepodjatosti soudce Mgr. Jana Šmakala.

[16] Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že v případě napadeného rozsudku nebylo shledáno žádné zásadní pochybení krajského soudu. Pochybení krajského soudu spočívající v absenci poučení stěžovatele o osobě samosoudce a možnosti namítat podjatost lze posoudit podle shora uvedené judikatury, která je jednotná a ustálená a poskytuje dostatečnou odpověď na jedinou námitku uplatněnou v kasační stížnosti. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud neshledal žádného důvodu pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji shledal ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

[17] Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nerozhodoval, jelikož rozhodl o samotné kasační stížnosti bez zbytečného prodlení po provedení nezbytných procesních úkonů. Odkladný účinek vyvolává účinky jen do skončení řízení před soudem. Rozhodovat o odkladném účinku tak vzhledem ke skončení řízení o kasační stížnosti pozbylo smyslu.

[18] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 3 ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., z nichž vyplývá, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 12. listopadu 2020

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu